



Enhancing the social inclusion  
of low income single parents

# Κεφάλαιο 6: Κοινωνική Ικανότητα και Ιδιότητα του Πολίτη

## Πρακτικές Ασκήσεις

Εκπονήθηκε από: Asociatia Habilitas – Centru de Resurse si Formare  
Profesionala



ASOCIATIA HABILITAS  
Centru de resurse și formare profesională



KINDLING A BETTER WORLD



Co-funded by the  
Erasmus+ Programme  
of the European Union

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

## Πρακτικές Ασκήσεις

Υπάρχουν έξι πρακτικές που ακολουθούνται κατά τη διδασκαλία του μαθήματος της αγωγής του πολίτη:

1. Διδασκαλία στην τάξη σε θέματα διοίκησης, ιστορίας, δικαίου, εκλογικού συστήματος και οικονομικών
2. Συζήτηση της τρέχουσας επικαιρότητας και των αμφιλεγόμενων ζητημάτων
3. Εκμάθηση υπηρεσιών που συνδέονται με εκπαιδευτικές ενότητες και διδασκαλία
4. Εξωσχολικές δραστηριότητες που συνδέονται με το σχολείο, τη γειτονιά και την τοπική κοινότητα
5. Ενδιαφέρον των μαθητών/ριών για τη διοίκηση του σχολείου, και
6. Προσομοιώσεις διαδικασιών με βάση τον κανόνα της πλειοψηφίας.

Η μάθηση με τη μέθοδο Project συνιστά θεμελιώδες συστατικό της διδασκαλίας του μαθήματος της αγωγής του πολίτη για διάφορους λόγους. Καταρχάς, η ίδρυση επιχείρησης αποτελεί έναν σπουδαίο τρόπο για να γίνουν εξάίρετοι πολίτες όσοι δεν βρίσκονται στην πρώτη γραμμή. Μπορούν να πραγματοποιήσουν κατάλληλες ρυθμίσεις, να ερευνήσουν θέματα και να συναντήσουν σημαίνοντες αξιωματούχους.



## Άσκηση 1. Παγκόσμια Τάξη

**Στόχος:** Να εισαγάγει τους/τις συμμετέχοντες/ουσες σε παγκόσμια προβλήματα που υπάρχουν στις μέρες μας και να δείξει πόσο δύσκολο είναι να βρεθεί μία λύση που να ταιριάζει σε όλα τα πλαίσια.

**Διάρκεια:** 2-3 ώρες

**Υλικοτεχνικός εξοπλισμός:** υλικό γενικής επιμόρφωσης, καρέκλες, ευρύχωρη αίθουσα, κινητά τηλέφωνα ή φορητοί υπολογιστές (laptops) και σύνδεση στο Internet

**Περιγραφή:** Δείξτε ότι τα Ηνωμένα Έθνη (ΗΕ) είναι μία πραγματική αναπαράσταση της Κοινής Συγκέντρωσης και του Επιμελητηρίου Ασφαλείας των ΗΕ ή άλλου πολυμερούς οργάνου με απεσταλμένους/ες στον κόσμο της στρατηγικής, των διαπραγματεύσεων και της λήψης αποφάσεων. ([https://en.wikipedia.org/wiki/Global\\_Classrooms](https://en.wikipedia.org/wiki/Global_Classrooms))

Οι εκπαιδευόμενοι/ες καλούνται να μπουν στη θέση των υπουργών των κρατών που είναι πολίτες των ΗΕ. Οι «απεσταλμένοι/ες» συζητούν για τρέχοντα ζητήματα σχετικά με το μακροσκελές σχέδιο του οργανισμού. Καταρτίζουν σχέδια ψηφισμάτων, σχεδιάζουν τεχνικές, προβαίνουν σε διακανονισμούς με τους υποστηρικτές και τους εχθρούς τους, επιλύουν συγκρούσεις και διερευνούν τους κανόνες του ΟΗΕ στο πλαίσιο του ενδιαφέροντος για τη διευθέτηση ζητημάτων που επηρεάζουν τον κόσμο. Οι εκπαιδευόμενοι/ες προτού υποδυθούν τους ρόλους τους κατά τη διάρκεια της άσκησης, ερευνούν το συγκεκριμένο παγκόσμιο ζήτημα που πρέπει να διευθετήσουν. Τα ζητήματα με τα οποία θα ασχοληθούν προέρχονται από τη σύγχρονη πραγματικότητα. Δείξτε στους/στις απεσταλμένους/ες του ΟΗΕ πώς ενεργεί η παγκόσμια κοινότητα, όταν υπάρχει ανησυχία σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα, το περιβάλλον, την ειρήνη και την ασφάλεια, τη διατροφή και την πείνα, την οικονομική ανάπτυξη και την παγκοσμιοποίηση.



## Άσκηση 2. Ατζέντα

**Στόχος:** Να εισαγάγει τους/τις συμμετέχοντες/ουσες σε διαφορετικά πρότυπα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε διαφορετικό πλαίσιο.

**Διάρκεια:** 1-2 ώρες

**Υλικοτεχνικός εξοπλισμός:** υλικό γενικής επιμόρφωσης, κινητά τηλέφωνα ή φορητοί υπολογιστές (laptops) και σύνδεση στο Internet

(<https://www.communityplanningtoolkit.org/sites/default/files/Engagement.pdf>)

**Περιγραφή:** Η ατζέντα είναι μία συλλογή εγγράφων που κατευθύνουν τους/τις συμμετέχοντες/ουσες μέσω των διαδικασιών επιλογής ενός ζητήματος, ανάληψης δημόσιας δράσης και προετοιμασίας μίας έκθεσης έργου.

**Σχέδιο:** Οι συμμετέχοντες/ουσες συντάσσουν ένα σχέδιο για να σας πείσουν ότι ένα μακροπρόθεσμο έργο είναι αντάξιο του προβλήματος/ζητήματος στο οποίο επιθυμούν να επικεντρωθούν. **Μελέτη:** Οι συμμετέχοντες/ουσες αξιολογούν τις/τα αιτίες/αποτελέσματα και ζητούν την έγκρισή σας για την πρώτη πολιτική τους δράση.

**Πολιτική Δράση:** Οι συμμετέχοντες/ουσες αναστοχάζονται σχετικά με την τελευταία τους πολιτική δράση, παρακολουθούν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις στάσεις που απέκτησαν και προτείνουν την επόμενη αντίστοιχη δράση τους. **Έκθεση:** Οι συμμετέχοντες/ουσες εξετάζουν τις πολιτικές δραστηριότητες που έχουν αναλάβει και τον αντίκτυπο που είχαν στο ζήτημα/πρόβλημα που επέλεξαν και συγχρόνως εστιάζουν στην προσωπική τους μάθηση. Για παράδειγμα, μία ομάδα πολιτών από την ίδια γειτονιά μπορεί να χρησιμοποιήσει τη μέθοδο της ατζέντας για να επιλύσει ένα κοινό πρόβλημα που συναντάται στην περιοχή. Μία ομάδα επέλεξε το πρόβλημα της ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Μετά από αυτό το στάδιο, όλες οι ομάδες καλούνται να αναλύσουν τα αίτια της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην περιοχή τους και να βρουν μερικές λύσεις (π.χ. δενδροφύτευση). Επιπλέον, θα πρέπει να επιλέξουν μία λύση και να την μετατρέψουν σε πολιτική δράση. Στο τέλος, το αποτέλεσμα θα είναι να εμπλακεί όλη η ομάδα στη δενδροφύτευση στον χώρο που μοιράζονται από κοινού.



## Άσκηση 3. Μάθηση με τη Μέθοδο Project – Project Citizen

(<http://civiceducator.org/what-is-project-citizen-civics-education/>)

**Στόχος:** Να διδάξει στους/στις συμμετέχοντες/ουσες την έννοια της δημόσιας πολιτικής καθοδηγώντας τους/τες στη διαδικασία έρευνας ενός προβλήματος και ανάπτυξης μίας πρότασης για την κυβέρνηση προκειμένου να αντιμετωπιστεί αυτό το πρόβλημα.

**Διάρκεια:** 2-3 ώρες

**Υλικοτεχνικός εξοπλισμός:** υλικό γενικής επιμόρφωσης, κινητά τηλέφωνα ή φορητοί υπολογιστές (laptops) και σύνδεση στο Internet

**Περιγραφή:**

### Επισκόπηση του Τρόπου Λειτουργίας του Project Citizen

Το πρόγραμμα με τίτλο “Citizen Project” ξεκινά με μία εισαγωγή στη δημοκρατία και την αγωγή του πολίτη. Οι μαθητές/ήτριες μαθαίνουν τις θεμελιώδεις αξίες του δημοκρατικού πολιτεύματος μέσω διαλέξεων, τη διάκριση μεταξύ δημόσιας πολιτικής και ιδιωτικών επιχειρήσεων και λίγα πράγματα για το τι πρέπει να κάνει η κυβέρνηση για την επίλυση προβλημάτων.

**Βήμα 1<sup>ο</sup>:** Εντοπισμός του Προβλήματος

Η επόμενη φάση του έργου είναι ο εντοπισμός ενός προβλήματος. Επίσης, μπορείτε να εστιάσετε σε προβλήματα στο σπίτι, σε τοπικό ή περιφερειακό ή ακόμα και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ενδεικτικά, μερικά παραδείγματα τέτοιων προβλημάτων είναι τα ακόλουθα:

- Σε τοπικό επίπεδο: η ανακαίνιση μίας παιδικής χαράς ή η έλλειψη συμμετοχής των νέων σε εθελοντικές δράσεις της τοπικής κοινότητας
- Σε εθνικό επίπεδο: η κατάσταση των φροντιστών νεαρής ηλικίας ή η μοναξιά του πληθυσμού των ηλικιωμένων
- Σε ευρωπαϊκό επίπεδο: η ανεργία των νέων, η μετανάστευση που αντιμετωπίζουν οι χώρες της ΕΕ ή η κρίση λόγω της κλιματικής αλλαγής.

Επειδή πρόκειται για ομαδικό έργο, θα πρέπει να βρείτε έναν τρόπο για να πείσετε όλα τα μέλη της ομάδας να συμφωνήσουν να ασχοληθούν από κοινού με ένα μόνο πρόβλημα. Στο τέλος του μαθήματος, οι



μαθητές/ήτριες θα διαιρέσουν την παρουσίαση σε μικρότερα κομμάτια. Επομένως, ο ιδανικός αριθμός συμμετεχόντων/ουσών στην ευρύτερη ομάδα θα πρέπει να κυμαίνεται μεταξύ 16 και 20.

### **Βήμα 2°:** Έρευνα και Καθορισμός του Προβλήματος

Αφού οι μαθητές/ήτριες αποφασίσουν για το πρόβλημα με το οποίο θα ασχοληθούν, θα πρέπει να προχωρήσουν σε ορισμένες εργασίες. Αυτό λογικά συνεπάγεται οποιαδήποτε συμβατική ανάλυση και συλλογή δεδομένων. Ωστόσο, στην κοινότητά σας, θα πρέπει να πραγματοποιήσετε επίσης, συλλογή δεδομένων-έρευνες, συνεντεύξεις, έρευνα γραφείου κλπ. Οι εργασίες αυτές θα συμβάλουν στον εντοπισμό του προβλήματος και θα αποδείξουν ότι κρίνεται αναγκαίο να επιλυθεί.

### **Βήμα 3°:** Εύρεση Πιθανών Λύσεων στο Ζήτημα της Δημόσιας Πολιτικής

Οι μαθητές/ήτριες αρχίζουν να εργάζονται για να βρουν πιθανές λύσεις στο πρόβλημα.

Θα πρέπει να διενεργήσουν σχετική έρευνα, αφού έχουν περιορίσει τις ενδεχόμενες λύσεις σε δύο ή το πολύ τρεις. Χρειάζεται όμως να αναρωτηθούν τα εξής: Έχουν δοκιμαστεί παρόμοιες ιδέες στο παρελθόν; Υπάρχουν αποδείξεις για την αποτελεσματικότητά τους; Τι πιστεύουν οι άνθρωποι γι' αυτές; Ποια είναι τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά τους; Αν μία προσέγγιση έχει προταθεί από τον νομοθέτη, ζητήστε τους να εκφράσουν την προσωπική τους άποψη.

### **Βήμα 4°:** Επιλογή μίας Λύσης και Επιχειρηματολογία

Αφού η ομάδα έχει αναλύσει διεξοδικά τις πιθανές λύσεις στο πρόβλημα, θα πρέπει να επιλέξει μία. Μπορεί να μην είναι η τέλεια λύση, αλλά θα πρέπει να καταλήξει σε μία που θα την υποστηρίξει έμπρακτα και θα προωθήσει την υλοποίησή της. Ωστόσο, υπάρχει το εμπόδιο της δημόσιας πολιτικής. Με άλλα λόγια, η επιλογή μίας ελλιπούς προσέγγισης μπορεί να επιδεινώσει μία ήδη δύσκολη κατάσταση.

### **Βήμα 5°:** Σχέδιο Δράσης

Το προτελευταίο βήμα είναι να αποφασίσουν οι μαθητές/ήτριες πώς θα πραγματοποιήσουν εκστρατεία ενημέρωσης για την προσέγγιση που έχουν επιλέξει. Σε αυτό το σημείο, είναι σημαντικό να γνωρίζουμε την πολιτική διαδικασία και τη διαδικασία εκπόνησης πολιτικής. Οι μαθητές/ήτριες θα πρέπει να μάθουν ποιοι είναι οι φορείς που είναι αρμόδιοι για να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα και ποιοι μοχλοί πίεσης θα ενεργοποιήσουν τους πολίτες και θα τους εμπνεύσουν, ώστε να αναλάβουν δράση.



Θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί μία εκστρατεία που να περιλαμβάνει τη σύνταξη μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mails), ομιλίες σε συνελεύσεις του συμβουλίου Παιδείας, ακτιβισμό στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και πολλά άλλα. Βέβαια, θα πρέπει να εξηγεί σε βάθος τον τρόπο με τον οποίο οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να εμπνευστούν για να αναλάβουν δράση.

#### **Βήμα 6<sup>ο</sup>: Πραγματοποίηση Παρουσίασης Ενδιαφερομένων**

Το τελευταίο μέρος του Project Citizen περιλαμβάνει την ενσωμάτωση όλων των προηγούμενων βημάτων σε ένα έγγραφο που θα υποβληθεί στη συνέχεια, σε ένα αρμόδιο συλλογικό όργανο. Για παράδειγμα, οι μαθητές/ήτριες μπορούν να το υποβάλουν στο Συμβούλιο Παιδείας ή στο Δημοτικό Συμβούλιο ως τοπικό ερώτημα. Μπορούν ακόμα να θέσουν ένα κρατικό ζήτημα ενώπιον των νομοθετών του κράτους σας ή μίας νομοθετικής επιτροπής. Εναλλακτικά, μπορούν να ξεκινήσουν υποβάλλοντας το έγγραφό τους σε μία μικρή τοπική ΜΚΟ.

Οι συμμετέχοντες/ουσες αναπτύσσουν γνώσεις και δεξιότητες μέσω της διερεύνησης και της εύρεσης μίας απάντησης σε ένα ενδιαφέρον ή σύνθετο ερώτημα, πρόβλημα ή πρόκληση για μεγάλο χρονικό διάστημα. Η Μάθηση με τη Μέθοδο Project συμβάλλει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων ζωής. Η επιτυχία στη ζωή απαιτεί κάτι περισσότερο από γνώσεις και δεξιότητες. Οι συμμετέχοντες/ουσες μαθαίνουν με τη μέθοδο Project πώς να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες, να λογοδοτούν και να αναπτύσσουν μία θετική στάση. Επιπρόσθετα, μαθαίνουν να δημιουργούν εμπιστοσύνη, να λύνουν προβλήματα, να εργάζονται σε ομάδες και να μοιράζονται ιδέες. Τέλος, η Μάθηση με τη Μέθοδο Project δίνει στους/στις συμμετέχοντες/ουσες την ευκαιρία να διερευνήσουν προβλήματα και προκλήσεις με αντίκτυπο στον πραγματικό κόσμο αυξάνοντας με αυτό τον τρόπο, τις δυνατότητές τους να διατηρήσουν τις εν λόγω δεξιότητες και έννοιες μακροπρόθεσμα.

